

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **A. Ś.**

oskarżonej z art. 284 § 1 k.k.

na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2024 r.

w przedmiocie skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt XVII Ka 331/23

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 25 listopada 2022 r., sygn. akt II K 226/21

postanowił:

**oddalić skargę, a kosztami sądowymi w przedmiocie skargi
obciążyć oskarżoną.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. akt XVII Ka 331/23, po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 25 listopada 2022 r., sygn. II K 226/21, uniewinniającego A. Ś. od popełnienia zarzucanego jej czynu zakwalifikowanego z art. 284 § 1 k.k., uchylił zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonej A. Ś. przekazał Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania.

Na powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu skargę złożył adwokat S. B. - obrońca oskarżonej A. Ś. **zarzucając** obrazę przepisów postępowania, a to przepisu:

1. art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez bezzasadne uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji, gdy w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu w całości, a postępowanie to w istocie sprowadza się do uzupełnienia postępowania dowodowego polegającego w zasadzie na przeprowadzeniu kilku nowych dowodów ze źródeł osobowych (ustalenia i przesłuchania wszystkich osób biorących udział w odebraniu zwierząt, w spotkaniach zmierzających do uzgodnień wersji zdarzeń przez świadków i oskarżonych, a także osób, które otrzymały psy pokrzywdzonej) oraz ponownej - bardziej wnikliwej - ocenie dotychczas zgromadzonych dowodów, zaś to jedynie potrzeba przeprowadzenia na nowo wszystkich dowodów (a nie jak wskazał Sąd Okręgowy w Poznaniu uzupełnienia postępowania dowodowego i ewentualna ponowna ocena przeprowadzonych już dowodów) - powoduje konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości;

2. art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez bezzasadne uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na braki inicjatywy dowodowej Sądu I instancji, podczas gdy pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego takiej aktywności również w toku procesu nie przejawiał (a przypomnieć trzeba, że zgodnie z art. 167 k.p.k. dowody przeprowadza się na wniosek stron, podmiotu określonego w art. 416 k.p.k. lub z urzędu), zaś w wypadku, gdy strona nie składa stosownych wniosków dowodowych, powinność sądu wynikająca z art. 167 k.p.k. powstaje tylko wtedy, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia dowodu, o którym sąd powziął informację i którego przeprowadzenie jest w ogóle możliwe, czego nie sposób odnieść do dowodów, które zgodnie z wytycznymi ma przeprowadzić Sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy, albowiem

stanowisko Sądu Okręgowego w Poznaniu w istocie obliguje Sąd Rejonowy w Pile do podjęcia czynności w ramach niedopuszczalnej funkcji śledczej realizowanej poprzez poszukiwanie dowodów w procesie udowadniania sprawstwa i winy oskarżonej, a tym samym nie było możliwe uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania na tej podstawie, co z kolei doprowadziło do błędnego przyjęcia jakoby w sprawie zachodziła konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu w całości;

3. art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia przewodu na nowo w całości, podczas gdy Sąd Okręgowy w Poznaniu nie przeprowadził postępowania apelacyjnego zgodnie z jego reformatoryjnym celem, tj. nie usunął stwierdzonych uchybień w zakresie postępowania dowodowego poprzez przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego (tj. przeprowadzenie ewentualnie kilku nowych dowodów - z zeznań świadków), a także uchylił się od obowiązku samodzielnego sanowania dostrzeżonych błędów w stosowaniu prawa materialnego (w zakresie oceny zachowania oskarżonych na płaszczyźnie przepisów ustawy o ochronie zwierząt, w tym legalności tzw. interwencyjnego odbioru zwierząt);

4. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez bezzasadne uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, będące następstwem wykroczenia - przy rozpoznawaniu apelacji oskarżyciela subsydialnego - poza granice podniesionych zarzutów, a dokładniej wydanie orzeczenia kasatoryjnego z uwagi na niepełność postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd I instancji (w tym brak przeprowadzenia dowodów z urzędu), podczas gdy zarzutów w tym zakresie nie sformułowano w apelacji oskarżyciela subsydialnego, a tym samym nie było możliwe uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania na tej podstawie, co z kolei doprowadziło do błędnego przyjęcia jakoby w sprawie zachodziła konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu w całości.

Podnosząc te zarzuty **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu — Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Adwokat M. M.– pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej M. D., w pisemnej odpowiedzi na skargę, wniósł o oddalenie skargi jako oczywiście bezzasadnej (por. pismo adwokata M. M. - pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej M. D. z dnia 27 listopada 2023 r.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga adwokat S. B. - obrońcy oskarżonej A. Ś. nie jest zasadna.

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k. jest wykazanie (po myśli § 3 tego przepisu), że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Jednocześnie warto przypomnieć, że stosownie do treści art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Rozpoznanie skargi przez Sąd Najwyższy musi zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w przepisie z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok, mimo braku formalnych przeszkód określonych w przepisie art. 454 k.p.k., do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (por. przepis art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Niedopuszczalne jest zaś, aby Sąd Najwyższym w trybie określonym przepisem art. 539a k.p.k. samodzielnie ponownie oceniał, czy zachowanie oskarżonej nie wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, a w następstwie tego doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17). Sąd Najwyższy w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na wyrok sądu odwoławczego, nie może oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy określone w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku

zmieniającego, nie jest bowiem władny, na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k., do oceniania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do ustawowych kompetencji sądów powszechnych. Powodem skutkującym koniecznością przeprowadzenia w tej sprawie przez Sąd *meriti* postępowania ponownego jest zaistnienie przesłanki z art. 545 k.p.k. Sąd odwoławczy, zgodnie z tym przepisem, nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie, więc musi uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Podkreślić przy tym należy, że Sąd Okręgowy w Poznaniu, jako sąd odwoławczy, w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości uzasadnił potrzebę przeprowadzenia, z tej perspektywy, ponownej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Z tych względów należało orzec jak w postanowieniu.

[PGW]

(r.g.)